

9. Αἱ τρεῖς πρῶται διαθῆκαι

Εἰσερχόμεθα ἡδη εἰς τὴν ἔρευναν τῆς τελευταίας φάσεως τοῦ βίου τοῦ Σπυρίδωνος Ἀλεξανδράκη. Εἰς τὰ αῖτια δηλαδὴ ἐκεῖνα, ἀτινα ὃν ώδήγησαν εἰς τὴν Ιστορικὴν ὄντως διὸ τὸν τόπον ἀπόφασιν ὅπως προσφέρῃ ἀθρόως μόχθους, ἀγάνας καὶ ἐπιτεύγματα δεκάδων ἐτῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν συνανθρώπων του. "Οπως προσφέρῃ, δλλαις λέξει, «τὰ πάντα τοῖς πᾶσι».

Προηγήθησαν τρεῖς κατά σειράν διαθῆκαι, πρὶν ἢ προβῇ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς τελευταίας. Τὴν πρώτην μυστικὴν αὐτοῦ Διαθήκην συνέταξε τὴν 25ην Φεβρουαρίου 1865 εἰς τὸν γνωστὸν συμβολαιογράφου τῆς Καλομάτας Πανάγον Λινάδρου Στραβοσκιάδην. Αὕτη ἐύρισκετο κατατεθειμένη παρὰ τῷ συμβολαιογράφῳ Ἰωάννῃ Σταθόποιλῳ.

Τὴν δευτέραν του Διαθήκην συνέταξεν, εἰς τὸν αὐτὸν συμβολαιογράφον, δύο περίπου ἔτη βραδύτερον, ἥτοι τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1866. Καὶ αὐτῆς τὸ περιεχόμενον ἥτο ὡσαύτως μυστικόν.

Μετὰ πάροδον δύο εἰσέτι ἐτῶν, τὴν 16ην Δεκεμβρίου 1868, προέβη εἰς σύνταξιν τρίτης κατά σειράν Διαθήκης, αὐτὴν τὴν φορὰν δημοσίας. Καὶ αὐτῆς συντάκτης ὑπῆρξεν ὁ αὐτὸς καὶ τῶν προηγουμένων συμβολαιογράφος Πανάγος Λ. Στραβοσκιάδης.

Εἰναι δέξιον πολλῆς πορατηρήσεως ὅτι καὶ εἰς τὰς τρεῖς σύτάς Διαθήκας, οὐδὲν τὸ δέξιον λόγου διελαμβάνετο, ἐσον ὀφερά εἰς τὴν ἰδρυσιν φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων ἢ τὴν ἐκτιλήρωσιν δλλων ὑψηλῶν κοινωφελῶν σκοπῶν.

Τοῦτο κριθὲν ἐκ τῶν ὑστέρων, προύκάλεσε δεδικαιολογημένως ζωηρὰν τὴν ἐπιληξιν. Ὡς ἐκ τούτου, ἐπόμενον ἥτο, κατὰ καιρούς πολλαὶ ὑπὸ πολλῶν νάεσταις ἔξηγήσεις. Αὔται· ὅμως κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὑπῆρξαν διστοχοί καὶ ἀψυχολόγητοι, δν μὴ καὶ καταφώρως ἀδικοι.

Οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν ὀσχοιληθέντων ἐν προκειμένῳ κατέληξαν εἰς τὸ βεβιασμένον καὶ ὅγαν πρόχειρον συμπέρασμα, ὅτι δηλαδὴ ἡ τελευταία ὑπέροχος τῷ ὄντι θέλησις τοῦ Σπυρίδωνος Ἀλεξανδράκη, ὡς ἔξεφράσθη ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ δριστικῇ Διαθήκῃ αὐτοῦ, ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα ἀποκλειστικὸν τῶν μακρῶν καὶ ἐπιμόνων προσπαθειῶν τοῦ διαπρεποῦς

πολιτικοῦ καὶ ιδιαιτέρου φίλου του Δ. Σαράβα. Ἡ τοιαύτη ἀποψις δὲν εἶναι μόνον ἐσφαλμένη, ἀλλ' ἐν ταύτῳ καὶ ἀψυχολόγητος σφόδρα. Ἀλλὰ περὶ αὐτῆς θὰ γίνη λόγος ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ.

10. Δημήτριος Σαράβας

Ἡδη θεωροῦμεν ἐπάναγκες εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸν νὰ ἀνοίξωμεν μίαν βραχεῖαν παρένθεσιν προκειμένου νὰ ὀμιλήσωμεν περὶ τοῦ Δ. Σαράβα. Διότι ὁ Δημήτριος Σαράβας δὲν ἐστάθη μόνον μία προσωπικότης εἰς τὴν ἐποχὴν του, ἀλλ' ἐν ταύτῳ συνέδεσεν ἀρρήκτως τὸ δνομά του μὲ τὰ πρῶτα βήματα τῶν Ἀλεξανδρακείων Κληροδοτημάτων. Οὕτως ἀποβαίνει χρήσιμον νὰ σημειώσωμεν ὀλίγα τινα περὶ αὐτοῦ.

Ἐγενήθη εἰς τοὺς Δολοὺς Ἀβίας, ἔγγυτα τοῦ Κάμπου, ἐν ἔτει 1822. Περατώσας τάς ἑγκυκλίους σπουδάς του εἰς τὸ μοναδικὸν τότε ἐν Μεσσηνίᾳ γυμνάσιον τῆς Καλαμάτας, συνέχισεν ἀκολούθως αὐτὸς ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Κατ' ἄρχας ἡσκησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Δικηγόρου. Ἐνωρὶς ἐν τούτοις ἀνεμίχθη εἰς τὰ πολιτικὰ πράγματα τῆς χώρας, ἐκλεγεὶς μάλιστα τῷ 1863 Βουλευτὴς Λακωνίας. Ἐκτοτε διετέλεσε τακτικὸν μέλος τοῦ Ἑληνικοῦ Κοινοβουλίου. Ὅπτηρξεν ἀνήρ κύρους καὶ δυνάμεως.

Τῷ 1869 ἀναλαβόντος τοῦ Θρασυβούλου Ζαΐμη, ὅπως σχηματίση Κυβέρνησιν, ἐκλήθη ὑπ' αὐτοῦ νὰ συμμετάσχῃ εἰς αὐτήν. Τοῦ ἀνετέθη τὸ "Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, τὸ διποτὸν καὶ διηγήθυνε δεξιῶς ἐπ'" ἀρκετόν.

Βραδύτερον, ἀποσυρθεὶς τῆς πολιτικῆς, εἰσῆλθεν, ὡς Ἐφέτης, εἰς τὸ Δικαστικὸν Σῶμα, ἔνθα διακριθεὶς προήχθη εἰς Ἀρεοπαγίτην. Διαμείνας κατὰ διαλείμματα ἐν τῇ Καλαμάτᾳ διετέλεσεν ἐκ τῶν ἔξοχωτέρων Ἐκτελεστῶν καὶ προέδρων τῶν Ἀλεξανδρακείων Κληροδοτημάτων τῆς α' περιόδου. Ἀπέθανε τῷ 1885 ἐν Ἀθήναις.

11. Ἡ ψυχικὴ πάλη τοῦ Εὔεργέτου

Ἡ περίοδος τῆς "Ὑπουργικῆς θητείας τοῦ Δημητρίου Σαράβα, συμπίπτει ἀκριβῶς μὲ τὴν ὑπὸ ἔχετασιν περίοδον, καθ' ἣν δηλαδὴ ὁ Σπυρίδων Ἀλεξανδράκης ἀκυρώσας τὰς προηγουμένας αὐτοῦ Διαθήκας προέβη εἰς τὴν σύνταξιν τῆς τετάρτης, τῆς διαπνεομένης ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ φιλαλλήλου καὶ χριστιανικοῦ πνεύματος.

Ἐκ τοῦ στενοτάτου συνδέσμου, ὅστις ὑφίστατο μεταξὺ τῶν δύο ἀνδρῶν, ὡς καὶ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ Ἀλεξανδράκης εἰς ἀμφότερα τὰ Κληροδοτήματα τὸν Σαράβαν, ἄν καὶ διαμένοντα τότε ἐν Ἀθήναις, κατέστησεν ἐκ τῶν πρώτων Ἐκτελεστὴν τῆς θελήσεως αὐτοῦ, συνήγαγον

πολλοί, ἐκ τῶν ἀσχοληθέντων, τὸ εὔκολον συμπέρασμα, ὅτι οὗτος κατ' ἀκολουθίαν θὰ πρέπῃ νὰ ἥτο καὶ ὁ ἐμπινευστής τῆς περὶ ἣς ὁ λόγος Διαθῆκης.

'Ἄλλ' ὅμως τὸ βεβιασμένον τοῦτο πόρισμα ἐνῷ ούδένα ἴσχυσε νὰ πείσῃ σοβαρῶς, ἔξ ἀντιθέτου ἡδυνήθη νὰ προσβάλῃ βαρέως τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου ἀνθρωπιστοῦ, διότι σαφέστατα ἐμφανίζει τὸν Ἀλεξανδράκην οὐ μόνον ὡς ἄνδρα ἀδυνάτου χαρακτῆρος εὐκόλως ἐπιπρεαζομένου ὑπὸ τρίτων, ἀλλ' ἐν ταυτῷ καὶ ὡς πρόσωπον, οὕτινος αἱ χριστιανικαὶ ἀρχαὶ δέν ὑπῆρχαν ἔξ ἀρχῆς ἐδραῖαι καὶ σταθεραί. Οὕτω διὰ τῆς ἀπόψεως ταύτης τὸ μόνον ὅπερ ἀσφαλῶς ἐπιτυγχάνεται, εἴναι ἡ σοβαρὰ μείωσις τῆς αἰγλῆς καὶ τοῦ γοήτρου τοῦ ἀοιδίμου ἀνδρός. 'Αναμφιλέκτως ὁ σύνδεσμος τοῦ Ἀλεξανδράκη μετὰ τοῦ Σαράβα δὲν ὑπῆρχεν ἐν προκειμένῳ ἀνευ σημασίας. 'Άλλ' ἀπὸ τοῦ σημείου αὐτοῦ ἔως τοῦ ὑποστηριζομένου ὑπάρχει τεραστία, ὑποθέτομεν, ἀπόστασις.

'Ἐξ ἀλλου πῶς δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν τοιοῦτόν τι διὰ τὸν Ἀλεξανδράκην, ἐνῷ χρόνῳ ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἔτι ἡλικίας τυγχάνει γνωστότατος ὁ ἀδαμάντινος χαρακτήρ, οὐ μήν ἀλλὰ καὶ ἡ ἴσχυροτάτη θέλησις τοῦ ἀνδρός, διστις τοιαύτην καταπληκτικὴν ὅντως ἐστημέσωσεν πρόοδον ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ. Διότι θὰ ἥτο τούλαχιστον ἀφελές νὰ πιστευθῇ, ὅτι εἴναι δυνατόν ἐν ἀτομον, τὸ ὅπιον ἐκκινεῖ διὰ τὴν ζωὴν ἀπὸ ἀπλοῦς ὑπηρέτης καὶ ἐπιτυγχάνει ἐν συνεχείᾳ νὰ ἀνέλθῃ, διὰ μόνων τῶν δυνάμεων αὐτοῦ, εἰς τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον κοινωνικὸν ὑψος, νὰ στερῆται ἴσχυροτάτης θελήσεως. Οὔτε πάλιν θὰ ἥτο εὔκολον νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι δῆθεν αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις τοῦ Ἐνεργέτου εύρικοντο ἐν ὑφέσει, λόγω γήρατος. Διότι ὁ Ἀλεξανδράκης, ὅτε συνέτασσε τὴν τελευταίαν του Διαθῆκην ἥτο 63 μόνον ἔτῶν. "Ἄρα διαυγής τῇ σκέψει. "Άλλως τε περὶ αὐτοῦ ἔχομεν μαρτυρίας καὶ ἀλλοθεν.

'Ασφαλῶς ἀλλαχοῦ θὰ πρέπῃ νὰ ἀναζητήσωμεν τὴν ἔξηγησιν. 'Ἐν πρώτοις δὲν εἴναι διόλου τυχαίον τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Σπυρίδων Ἀλεξανδράκης ἐντὸς μιᾶς ῥιετίας ἤλλαξε τρίς τὴν Διαθῆκην του. Τοῦτο προδίδει, ἀν μή τι ἄλλο, τούλαχιστον ἐσωτερικὴν ἀνησυχίαν σφοδράν.

'Ο ἀοιδίμος Ἐνεργέτης πρὶν ἡ χαράξῃ ἀνεξιτήλως τὴν τελευταίαν του θέλησιν, διεξήγαγεν ὅντως μέγαν ψυχικὸν ἀγῶνα.

'Ο κοινὸς ἐσωτερικὸς ἀνθρωπος τοῦ ὑπεδείκιυε τὴν συνήθη δόδον, ἦν κατὰ κανόνα ἀκολουθοῦσι πάντες, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἔαν οὔτοι τυγχάνουσι πλούσιοι ἡ πτωχοί. Τὴν κληροδότησιν δηλαδὴ πάντων τῶν περιουσιακῶν ἀγαθῶν του εἰς τοὺς πολυαριθμούς καὶ ἐν πολλοῖς ἔχοντας ἀνάγκας συγγενεῖς του.

'Αντιθέτως ἡ μεγάλη ψυχή του, ἡ βαθέως διαπεποτισμένη ὑπὸ

τοῦ Χριστιανικοῦ Ἰδεώδους τῆς ἀγάπης, τοῦ ὑπηγόρευε στερρῶς τὸ Ἱερὸν καθῆκον, ἵνα τὸν πλοῦτον αὐτοῦ προσφέρη πρὸς ἀνακούφισιν ἐνδεῶν καὶ ἔγκαταλειμένων ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων.

‘Η ψυχικὴ αὔτη πάλη ἡρξατο ἀπὸ τοῦ 1865 διὰ νὰ τερματισθῇ, μετὰ μίαν πενταετίαν, μὲ τὸν γνωστὸν θρίαμβον τῆς Ἀγάπης. ‘Η Διαθήκη τοῦ 1870 ὑπῆρξεν ἡ τελευταία πρᾶξις ἐνὸς μικροῦ δράματος, τὸ ὅποιον ἔξετυλίσσετο συκλονιστικὸν ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ μεγάλου τούτου ἀνθρωπιστοῦ.

‘Η φράσις, «ἄν τις πλεονεκίᾳ κινούμενος θελήσῃ νὰ ἀκυρώσῃ τὴν παροῦσαν μον Διαθήκην καὶ νὰ ματαιώσῃ τοὺς ἀγαθοεργούς σκοπούς μου εἰς τοὺς ὅποιους ἐπροσδιώρισα τὴν περιουσίαν μου, νὰ ἔχῃ τὴν κατάραν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ δώσῃ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως...» συνιστῶσα φοβερὸν δηλονότι ἀφορισμόν, τὶ ἀλλο δύναται νὰ σημαίνῃ, εἰμὴ ἀνθρωπὸν σταθερᾶς ἀποφασισμένον ἥδη ἀπὸ μακροῦ;

‘Ο Ἀλεξανδράκης μὲ τὴν Διαθήκην του αὐτὴν ἀπλῶς ἡκολούθησε τὸν δρόμον, τὸν ὅποιον ὁ Ἰδιος διὰ τοῦ χρηστοῦ βίου του παιδιόθεν εἶχε χαράξει.

‘Εξ ἀλλου ἄς μὴ λησμονῆται, ὅτι ζῶν ἥδη εἶχεν, ὡς εἶδομεν πλειστάκις, δώσει σοβαρὰ δείγματα τοῦ τοιούτου εὐγενοῦς χαρακτῆρος του.

‘Ο Σπυρίδων Ἀλεξανδράκης ούδεποτε ἥτο δυνατὸν νὰ πράξῃ ἄλλως. ‘Εὰν τελικῶς ἀνέμενεν εἰς τὰς προηγηθείσας Διαθήκας ἀσφαλῶς θὰ εἶχε προδώσει τὰς μεγάλας ἀρχάς του.

12. ‘Η Διαθήκη τῆς 19ης Οκτωβρίου 1870

Τὸ ἐσπέρας τῆς 19ης Οκτωβρίου 1870 ὁ Σπυρίδων Ἀλεξανδράκης, ὑπείκων εἰς τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως, ἔλαβε τὴν δριστικὴν πλέον ἀπόφασιν, ὅπως ἀφιερώσῃ δλόκληρον τὴν τεραστίαν περιουσίαν του εἰς τοὺς πάσχοντας συνανθρώπους του.

‘Ητο Δευτέρα ἡ ἡμέρα ἔκεινη. ‘Ενωρίς τὸ ἀπόγευμα ἔδωκεν ἐντολὴν εἰς τὸν ὑπάλληλόν του Παναγιώτην Ἀλεξόπουλον ἵνα εἰδοποιήσῃ, ὡς οἷον τε τάχιστα, τὸν γνωστὸν του συμβολαιογράφον Πανάγον Λινάρδου Στραβοσκιάδην, ὅπως τὸν ἐπισκεφθῆ κατ’ οἰκον.

‘Ολίγον ἐνωρίτερον εἶχε προσκαλέσει εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀγίου Νικολάου ἀρχοντικόν του, τρεῖς ἐκ τῶν πλέον ἔγκρίτων γνωρίμων του. Τὸν δινάτερον ἀξιωματικὸν τῆς Φάλαγγος Ταγματάρχην Βενετσάνιον Καπενανάκην, κάτοικον τῆς ἐνορίας τοῦ Ἀγίου Νικολάου Φλαρίου, τὸν ἐμπόρον Ἀναστάσιον Τσαρμπόπουλον, κάτοικον τῆς αὐτῆς ἐνορίας καὶ τὸν ἐμποροκτηματίαν Δημήτριον Μαραθᾶν, κάτοικον τῆς ἐνορίας Ὑπαπαντῆς τοῦ Σωτῆρος. Τούτους προσεκάλεσεν, ἵνα παραστῶσιν ὡς μάρτυρες κα-

τὰ τὴν διατύπωσιν τῆς τελευταίας του θελήσεως.

‘Ολίγον μετά τὴν ἄφιξιν τοῦ Στραβοσκιάδη, δὲ Σπυρίδων Ἀλεξανδράκης, μὲν ἡρεμούν καὶ σταθερὸν τὴν φωνὴν, ἀναγγέλλει εἰς τοὺς προσκεκλημένους του τὴν μεγάλην ἀπόφασιν, δῆπος ὀλλάξῃ ἀρδην τὸ περιεχόμενον τῶν προηγουμένων Διαθηκῶν.

Εὐθὺς τὸ ἀρχοντικὸν ἐκκενοῦται. Παραμένουσι μόνον ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Διαθέτου οἱ πέντε ἄνδρες. Τότε ὁ Πανάγος Στραβοσκιάδης συγκεκινημένος ἔγειρεται καὶ κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας τὸ ἱερὸν Εὔαγγελιον καλεῖ τοὺς τρεῖς ὡς ἄνω μάρτυρας, δῆπος ἀπαγγείλωσι τὸν νενομισμένον τῇ περιστάσει ὅρκον.

Μετὰ ταῦτα λαμβάνουσι καὶ πάλιν τὰς θέσεις των. ‘Η στιγμὴ εἶναι ἔξοχως συγκινητικὴ καὶ ἐπίσημος. ‘Ηδη τὸν λόγον ἔχει ὁ Ἀλεξανδράκης.

«Τὸ διὰ τῶν χρημάτων μου», ἀρχίζει μὲν τὴν γνώριμον βαθεῖαν φωνῆν του, «συστηθὲν καὶ διατηρηθὲν μέχρι τέλους Ἰουνίου παρελθόντος ἔτους Ἑλληνικὸν Σχολείον ἐν Κάμπῳ τοῦ Δήμου Ἀθίας, διατάττω νὰ συστηθῇ ἐκ νέου καὶ ἀφίνω τελείαν ἴδιοκτησίαν του τὰ ἔξης κτήματά μου....».

Καὶ συνεχίζει οὕτως ἀπαγγέλλων ἐπὶ μακρόν.

Περὶ τὴν 9ην νυκτερινὴν ὥραν τῆς 19ης Ὁκτωβρίου 1870, διαθέτης, μάρτυρες καὶ συμβολαιογράφος, θέτουσιν ὑπὸ τὴν ιστορικὴν διὰ τὸν τόπον Διαθῆκην τὰς ὑπογραφάς των.

‘Ο Σπυρίδων Βασιλείου Ἀλεξανδράκης εἶχεν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἰσέλθει εἰς τὴν χορείαν τῶν Μεγάλων Εὔεργετῶν.

13. Κληροδοτήματα—σκοποὶ

Διὰ τῆς Διαθῆκης αὐτῆς, γνωστῆς ὡς ὑπ’ ἀριθ. 54276 ὁ Ἀλεξανδράκης κατέλειπεν ὀλόκληρον τὴν τεραστίαν κινητὴν καὶ ἀκίνητην περιουσίαν του ὑπέρ τριῶν κυρίως μεγάλων σκοπῶν.

Πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῆς ίδρυσεως ἐν τῇ Καλαμάτᾳ μεγάλου Πτωχοκομείου, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῆς ἐν Ἀθήνας Φιλελέημονος Ἐταιρίας.

Δεύτερον, ὑπὲρ τῆς συστάσεως καὶ συντηρήσεως ὑποδειγματικοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου ἐν τῇ Ἰδιαιτέρᾳ του πατρίδι, τὸν Κάμπον Ἀθίας.

Τρίτον δὲ ὑπὲρ τῆς μεταφορᾶς ἐκ Σελίτος τοῦ ὄντας εἰς Ἀλμυρὸν καὶ δημιουργίας μικρᾶς προκυμαίας ἐν αὐτῷ.

‘Ωσαύτως προέβλεπε τὴν χορήγησιν γυμνασιακῶν καὶ πανεπιστημιακῶν ὑποτροφιῶν, εἰς τοὺς ἀριστεῖς ἐκ τῶν ἀποφοίτων τοῦ Σχολείου του.

‘Ἄς Ἐκτελεστὰς τῆς Διαθῆκης του, ὧρισεν Ἰσοβίως τοὺς κάτωθι δέκα τέσσαρας:

Τοὺς Μητροπολίτας Μεσσηνίας καὶ Γυθείου καὶ Οιτύλου. Καὶ τοὺς

Δημήτριον Σαράβαν, Κωνσταντίνον Σκλαβέαν, Δημήτριον Σκλαβέαν, Γεώργιον Χρυσοσπάθην, Νικόλαον Σκιᾶν, Γεώργιον Μελισσουργόν. Παναγιώτην Κατζίρην, 'Ιωάννην Σαλαμανόν, Θεόδωρον Μαρκόπουλον, Κωνσταντίνον Κουτσομητόπουλον, Παναγιώτην Καρυζόπουλον και 'Αλέξανδρον 'Αλεξανδράκην.

Μετά τὸν θάνατον τούτων ὥριζεν ὡς μονίμους 'Εκτελεστὰς τοὺς ἔκαστοτε Μητροπολίτας Μεσσηνίας καὶ Οἰτύλου καὶ τούς, Πρέεδρον Πρωτοδικῶν, Πρόεδρον Δημοτικοῦ Συμβουλίου Καλαμῶν, Πρόεδρον 'Εμπορικοῦ 'Επιμελητηρίου Καλαμῶν καὶ Πρόεδρον Δημοτικοῦ Συμβουλίου 'Αβίας—νῦν Πρόεδρον Κοινότητος Κάμπου. "Ητοι ἐν δλῳ ἔξ.

'Η κληροδοτηθεῖσα περιουσία συνίστατο κυρίως ἔξ ἀκινήτων καὶ ἐκ μετοχῶν τατετεθημένων παρὰ τῇ 'Εθνικῇ Τραπέζῃ.

'Η σύνολος ἀξία ταύτης ἀνήρχετο, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ «Μητρώου Κληροδοτημάτων» 1929 τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας, εἰς τὸ ποσὸν τῶν 2.797.800 δραχμῶν. Δηλαδὴ ποσὸν κολοσσιαῖον διά τὴν ἐποχήν.

14. Τὸ κείμενον τῆς ιστορικῆς διαθήκης

Τὸ πλῆρες κείμενον τῆς ιστορικῆς ὄντως αὐτῆς Διαθήκης ἔχει ὡς ἔπειτα:

«ΔΙΑΘΗΚΗ ΣΠΥΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗ

Αριθμὸς 54276

Διαθήκη

'Ο κ. Παναγιώτης Ν. 'Αλεξόπουλος ἐμποροῦπάλληλος κάτοικος Καλαμῶν ἐνορίας τοῦ 'Αγίου Νικολάου Φλαρίου γνωστός μοι ἤλθεν σήμερον καὶ ἐπροσκάλεσεν ἐμὲ τὸν Συμβολαιογράφον Καλαμῶν Πανάγον Λινάρδου Στραβοσκιάδην κάτοικον Καλαμῶν ἐνορίας τῆς 'Υπαπαντῆς ἵνα συντάξω τὴν διαθήκην τοῦ κυρίου Σπύρου 'Αλεξανδράκη ἐμποροκτηματίου κατοίκου Καλαμῶν ἐνορίας τοῦ 'Αγίου Νικολάου Φλαρίου. Κατὰ συνέπειαν μετέβην εἰς τὴν ἐνταῦθα οἰκίαν καὶ κατοικίαν τοῦ Σπύρου 'Αλεξανδράκη ὅπου εὗρον τὸν γνωστόν μοι Σπύρον 'Αλεξανδράκην ὑγείην, ὃν ἦρωτησα ἀν μὲ ἐπροσεκάλεσεν ἵνα συντάξω τὴν διαθήκην του καὶ τελευταίαν θέλησίν του, ἀφ' οὗ τῷ ἀπηρύθυνα διαφόρους ἔρωτήσεις καὶ ἐκ τῶν ὀρθῶν καὶ φρονήμων ἀπαντήσεων αὐτοῦ ἐβεβαιώθην ὅτι οὕτος ἔχει σώας τὰς φρένας καὶ τὴν ὀάκοτὴν εἴπον εἰς αὐτὸν νά τι φέρῃ τοὺς ἀναγκαιοῦντας μάρτυρας καὶ ἔφερεν ὡς τοιούτους τοὺς ἐμφανισθέντας ἐνώπιόν μου γνωστούς μοι κυρίους Βενετζᾶνον Καπετανάκην 'Αξιωματικὸν τῆς Φάλαγγος (Ταγματάρχην) κάτοικον Καλαμῶν ἐνορίας 'Αγίου Νικολάου Φλαρίου, Δημήτριον Θ. Μαραβᾶν ἐμποροκτηματίαν κάτοικον Καλαμῶν ἐνορίας τῆς 'Υπαπαντῆς καὶ 'Ανάστον Δ. Τσαρμπόπουλον ἐμπορον κάτοικον Καλαμῶν 'Ενορίας 'Αγίου

Νικολάου Φλαρίου ἀπαντες πολίται "Ἐλληνες Χριστιανοὶ ἀσχετοὶ πάστης συγγενείας μὲ τὸν διαθέτην καὶ μετ' ἐμοῦ τοῦ Συμβολαιογράφου, ἀποχωρησάντων ἀπάντων ἀπὸ τὴν οἰκίαν ὅπου συντάσσεται ἡ παροῦσα ἐμείναμεν μόνοι ἡμεῖς τούτεστιν δὲ Σπῦρος Ἀλεξανδράκης διαθέτης, οἱ ἀνωτέρω μνημονευθέντες μάρτυρες τρεῖς, καὶ ἐγὼ ὁ Συμβολαιογράφος, κατόπιν ὁ ὑποσημειούμενος Συμβολαιογράφος ὥρκισα τοὺς μάρτυρας ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἵνα φυλάξωσι μυστικὸν ὃτι ἀκούσωσιν ἀπὸ τὸν διαθέτην Σπύρον Ἀλεξανδράκην μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἔπειτα τῶν θυρῶν κεκλεισμένων εἶπον εἰς τὸν διαθέτην νὰ ἔκφράσῃ τὰς διατάξεις του ὅστις μοὶ εἶπεν : (Πρῶτον) Τὸ διὰ χρημάτων μου συστηθὲν καὶ διατηρηθὲν μέχρι τέλους ἰούνιου παρελθόντος ἔτους 1869 Ἐλληνικὸν Σχολεῖον ἐν Κάμπῳ τοῦ Δήμου Ἀθίας διατάττω νὰ συστηθῇ ἐκ νέου καὶ ἀφίνω τελείαν ἴδιοκτησίαν του τὰ ἔξις κτήματά μου, τὴν οἰκίαν μου μὲ δύο ἔργαστηρια εὐρισκόμενα ἐντὸς τῶν Καλαμῶν εἰς τὸν δρόμον πρὸς τοὺς Ἅγιους Ἀποστόλους συνορευόμενα κατ' ἀνατολάς μὲ προικῶν Γεωργ. Παπαδοπούλου δυσμᾶς μὲ Παναγ. Καρυζοπούλου, ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν μὲ δρόμους, τὸ ἔργαστηριόν μου εἰς τὴν πλατείαν τῶν Ἅγιων Ἀποστόλων συνορευόμενον πρὸς ἀνατολάς μὲ πλατείαν δυσμᾶς καὶ ἄρκτον μὲ κληρονόμων Ἰωάν. Κ. Κυριακοῦ καὶ μεσημβρίαν μὲ Κων.)νου Ἀθαν. Κυριακοῦ, τὸ ἔργαστηρι μου παρὰ τῇ κάτω πλατείᾳ ἀγορασμένον ἀπὸ Μιχαὴλ Φοίφαν συνορευόμενον κατ' ἀνατολάς μὲ Σταυρούλας Καπετανάκη δυσμᾶς καὶ ἄρκτον μὲ ὁδοὺς δημοσίους καὶ πρὸς μεσημβρίαν μὲ Μιχαὴλ Φοίφα κειμένων ἀπάντων ἐντὸς τῆς Πόλεως Κολαμῶν, καὶ ἔνα ἀγρὸν ἴδιόκτητον εἰς θέσιν Παληοκλῆσι ὅριον Ἀλίσαγα ἐκ στρεμμάτων εἴκοσι πέντε ὡς ἔγγιστα συνορευόμενον κατ' ἀνατολάς μὲ Γεωργίου Δαμηλάτη δυσμᾶς καὶ μεσημβρίαν μὲ Κων. Δημακοπούλου ἄρκτον μὲ Παναγιώτου καὶ Γεωργίου ἀδελφῶν Κουραίων καὶ Χριστοδούλου Κούστη. "Ολα ταῦτα τὰ περιγραφέντα κτήματά μου θέλουν είσθε εἰς αἰώνα τὸν ἀπανταχθεὶς ἀναπαλλοτρίωτα καὶ μόνον ἡ ἐξ αὐτῶν πρόσοδος ἥγουν τὰ ἐνοίκια θὰ χρησιμεύουν διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ σχολείου, ἐὰν δὲ μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ἀνω σχολείου ἔξόδων ὑπάρξῃ περίσσευμα ἐκ τῆς προσόδου τῶν ἔργαστηρίων καὶ ἀγροῦ καὶ τῶν δέκα μετοχῶν τῆς Τραπέζης περὶ δὲ διατάσσω ἀκολούθως, διὰ τοῦ περισσεύματος τούτων θέλω νὰ ἐπιδιορθώνεται τὸ κατάστημα τῆς παραδόσεως τοῦ σχολείου αὐτοῦ ἐκ τῶν περισσευμάτων δὲ θέλουν διατηρεῖσθε εἰς Γυμνασιακάς ἢ Πανεπιστημιακάς σπουδάς δοσοὶ ἥθελον εύδοκιμήσει ἐν τῷ ἴδιοσυντηρήτῳ μου σχολείῳ μαθητεύσαντες καὶ ἥθελον ἀριστεύσει εἰς τὸν ἐπὶ τούτῳ γενησόμενον διαγωνισμόν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὅρων τούτων ὁ διορισμὸς τῶν ὑποτρόφων θὰ γίνεται ὑπὸ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης μου. Τὸ ἐν λόγῳ Ἐλληνικὸν σχολεῖον θέλω καὶ

διορίζω νά συμπληρωθῇ διὰ τῆς προσλήψεως τῶν ἀναγκαίων διδασκάλων καὶ διαρρυθμισθῇ εἰς τρόπον ὥστε νά συναμιλλᾶται μὲ τὸ τελειότερον καταρτισμένον Ἐλληνικὸν σχολεῖον τοῦ Κράτους καὶ οἱ ἔξ αὐτοῦ ἔξερχομενοι καὶ μὲ τὸ ἀνῆκον πτυχίον ἐφοδιασμένοι μαθηταὶ νά είναι δεκτοὶ εἰς τὸ Γυμνάσιον ὅπως καὶ τῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διατηρουμένων Ἐλληνικῶν σχολείων ἔξερχόμενοι μαθηταί. Διὰ κατάστημα τοῦ ἐν λόγῳ σχολείου παραχωρῶ τὴν ἐν Κάμπῳ οἰκίαν μου συνορευομένην γύρωθεν μὲ δρόμον μὲ γροθαρόμανδραν, ἀνήκουσαν ἔκ παλαι εἰς τὸν Βούρην καὶ μωρεοπερίβολον Βαρκλαντέων, εἰς τούς ἐκτελεστάς τῆς διαθήκης μου ἀπόκειται ἀν τὸ κρίνωσιν ὡφελιμώτερον νά συμφωνήσωσι μετὰ τῆς Ἐλληνικῆς Κυβερνήσεως ἵνα αὕτη ἀναλάβῃ τὴν φροντίδα καὶ τὴν δαπάνην τῆς συντηρήσεως; τοῦ Ἐλληνικοῦ Σχολείου Κάμπου κατὰ τοὺς ἀνω ἐκτεθέντας ὄρους ἀπολαμβάνουσα τὴν ἐκ τῶν ἀνω κτημάτων μου πρόσοδον ἐν μέρει ἦ καὶ διόκληρον, ἥ δὲ διάρκεια τῆς συμφωνίας ταύτης πρέπει νά ὄρισθῇ εἰς αἰῶνα τὸν ἀπαντα. (Δεύτερον) Τὸν συγγενῆ μου Ἀλέξανδρον Ἀλεξανδράκην κάτοικον Κάμπου τοῦ Δήμου Ἀβίας ἐγκαθιστῶ κληρονόμον μου καὶ ἀφίνω εἰς αὐτὸν διὰ κληρονομικόν του μερίδιον ὅσα μοῦ χρεωστεῖ ὁ πενθερός του Παναγιώτης Μπαζάκος διὰ τοῦ ὑπ’ ἀριθμὸν ἐπτά χιλιάδες ἐνετακόσια τεσσαράκοντα δύο συμβολαίου τὴν είκοσι δύο Νοεμβρίου τοῦ ἔτους χιλια δκτακόσια πεντήκοντα τέσσαρα τοῦ Συμβολαιογράφου Καλαμῶν Πανάγου Στραβοσκιάδη, ἥτοι τὸ κεφάλαιον ἐκ δραχ. τριῶν χιλιάδων πεντακοσίων ἑξήκοντα μιᾶς καὶ λεπτῶν ἑξήκοντα πέντε 3.561.65,00 καὶ ὅλους τοὺς τόκους αὐτοῦ, πρὸς δὲ τοῦ ἀφίνω καὶ ὅσα ἀλλα μοῦ χρεωστεῖ ὁ Ἰδιος Ἀλέξανδρος Ἀλεξανδράκης, ἥτοι τὸ χρέος του ἐκ δραχμῶν τριῶν χιλιάδων ἑξακοσίων πεντήκοντα τεσσάρων 3.654 στηριζόμενον εἰς τὸ ἀπὸ 9 Σεπτεμβρίου χιλια δκτακόσια ἑξήκοντα δκτώ συμβόλαιον τοῦ Συμβολαιογράφου Καλαμῶν Ιωάννου Εύστ. Σταθοπούλου καὶ τοὺς τόκους τοῦ χρέους αὐτοῦ, ἀν Ἰωας δμως οῦτος ὁ κληρονόμος μου ἥθελεν ἀποβιώσει πρὸ ἐμοῦ ἐν τοι-αύτῃ περιπτώσει τ’ ἀναλόγῳ κληρονομίας ἀφιέμενα εἰς τὸν Ἀλέξανδρον Ἀλεξανδράκην χαρίζονται εἰς τοὺς νομίμους κληρονόμους αὐτοῦ. (Τρίτον) ὅσα κτήματα ἔχω εἰς τὸ ὄριον Κάμπου ἐκτὸς τῆς οἰκίας μου ἥτις ἀφέθη εἰς τὸ σχολεῖον, τ’ ἀφίνω εἰς τὸν Παναγιώτην Τζανέτου Ἀλεξανδράκην συγγενῆ μου κάτοικον Κάμπου, πρὸς δὲ τοῦ ἀφίνω καὶ ὅσα εύρεθῇ νά μοῦ χρεωστῇ μὲ συμβόλαια ἥ μὲ οἰονδήποτε ἀλλο ἔγγραφον διὰ νά ὑπανδρεύσῃ τὰ θηλυκά του παιδιά. (Τέταρτον) Εἰς τὸν Νικόλαον Λογονδόντην κάτοικον Κάμπου ἀφίνω ὅσα χρεωστεῖ εἰς τὸν μακαρίτην ἀδελφόν μου Παναγιώτην ὡς αἱ ἀποδείξεις τοῦ ἐπιτρόπου του Δημητρ. Ἀλεξανδράκη καὶ Νικολάου Μπάνια. (Πέμπτον) Τὸν συγγενῆ μου Γεώργιον Δ. Ἀλεξανδράκην κάτοικον Σμύρνης ἐγκαθιστῶ καὶ αὐτὸν κληρονόμον μου καὶ ἀφίνω καὶ εἰς αὐτὸν διὰ

κληρονομικόν του μερίδιον πέντε 5 ἥτοι τὰς ὑπ' ὀριθμούς ἔνδεκα χιλιάδες ὁγδοήκοντα τέσσαρα, ἔνδεκα χιλιάδες ὁγδοήκοντα πέντε, ἔνδεκα χιλιάδες ὁγδοήκοντα ἕξ, τρεῖς χιλιάδες τρία καὶ τρεῖς χιλιάδες τέσσαρα μετοχάς μου δπου ἔχω εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἐθνικήν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐν οὕτος εὐρεθῆ ἀποθισμένος πρὸ ἐμοῦ νὰ τὰς λάβωσι οἱ κληρονόμοι του. ("Εκ τον) Εἰς τοὺς συγγενεῖς μου Μιχαὴλ Ἀντώνην καὶ Τάσον ὁδελφούς, τέκνα τοῦ ποτὲ Δημητρίου Ἀλεξανδράκη εύρισκομένους ἡδη εἰς Γαλαζήνι Ἐμπραΐλαν Ἕγκαθιστῶ ἐπίστης κληρονόμους μου καὶ ἀφίνω εἰς ἔκαστον ἕξ αὐτῶν διὰ κληρονομικόν του μερίδιον, ἥτοι εἰς μὲν τὸν Μιχαὴλ δύο μετοχάς μου τὰς ὑπ' ὀριθμούς τρεῖς χιλιάδες πέντε καὶ τρεῖς χιλιάδες ἕξ εἰς δὲ τὸν Ἀντώνη δύο ἐπίστης μετοχάς μου τὰς ὑπ' ὀριθμούς τρεῖς χιλιάδες ἐπτά καὶ τρεῖς χιλιάδες ὅκτω καὶ εἰς τὸν Τάσο μίαν μετοχήν μου τὴν ὑπ' ὀριθμὸν τρεῖς χιλιάδες ἐννέα τὰς ὅποιας μετοχάς μου ἔχει εἰς τὴν Ἀθήναις Ἐθνικήν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰς ὅποιας κατέχω ἡδη καὶ ἔχουσιάζω. Καὶ ἐν εὐρεθῶσιν cύτοι πειθομένοι πρὸ ἐμοῦ νὰ περιέρχωνται αἱ ἄνω μετοχαὶ εἰς τοὺς κληρονόμους ἔκαστου ἕξ αὐτῶν. Διατάττω διὰ τοὺς κληρονόμους μου τούτους καθὼς καὶ τοὺς ἀιωτέρω δινομασθέντας Ἀλέξανδρον Ἀλεξανδράκην καὶ Γεώργιον Δ. Ἀλεξανδράκην νὰ εύχαριστηθοῦν εἰς ὅτι ἀφίνω εἰς αὐτοὺς καὶ νὰ μὴ ζητήσουν τὶ περισσότερον οὔτε λόγω φαλκιδίου οὔτε οἰωδήποτε ὀλλωλόγω ὀλλά νὰ σεβασθοῦν τὴν τελευταίαν θέλησίν μου, ὅλοι οἱ ἄνω μνημοιευθέντες κληρονόμοι μου θέλει παραλάβουν τὰς μετοχάς τῆς Τραπέζης τὰς ὅποιας ὠρισα εἰς ἔνα ἔκαστον ἕξ αὐτῶν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἔξαμηνίας ἐντὸς τῆς ὅποιας συμβῆ διάνιατός μου ὥστε ὅλοι οἱ τόκοι τῆς ἔξαμηνίας ἐντὸς τῆς ὅποιας ὀποιβιώσω δὲν θέλουν ληφθῆ ἀπὸ τοὺς κληρονόμους μου αὐτούς ὀλλὰ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἔξαμηνίας ἐντὸς τῆς ὅποιας ἀποβιώσω τότε θὰ λάβουν ἔκαστος τῶν κληρονόμων μου τὸν τόκον ἥτοι ἀπὸ τότε θὰ ἀρχεται διά τόκος δι' ἔκαστον τῶν κληρονόμων μου εἰς ὠφελός των. ("Ε β δ ο μ ο ν) Εἰς τὴν Μαριγώ χήρα Ιωάννου Κοπάκη Σμυρνιάν ὑπηρέτριάν μου ἀφίσα τὰς ὑπ' ὀριθμούς ἔνδεκα χιλιάδες ὁγδοήκοντα δύο καὶ ἔνδεκα χιλιάδες ὁγδοήκοντα τρία μετοχάς μου εἰς τὴν Ἐθνικήν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος τὰς ὅποιας καὶ ἑδώρησα διὰ τοῦ ὑπ' ὀριθμὸν δέκα ὅκτω χιλιάδες πεντακόσια ἑβδομήκοντα δωρητηρίου συμβολαίου γενομένου ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Καλαμῶν Ιωάννου Σταθοπούλου ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴν ἔχῃ ὀλλην ἀπαίτησιν αὕτη ἐκ τῆς ὑπολοίπου περιουσίας μου δι' ὅσον καιρὸν ὑπηρέτησεν καὶ ὑπηρετήσει παρ' ἐμοί. ("Ο γ δ ο ο ν) Εἰς τὰς ἐν Καλάμαις κατὰ τὸν Ἀγιον Κωνσταντίνον μοναζούσας Καλογραίας χαρίζω δσα ἡθελεν εὐρεθῆ νὰ μοῦ χρεωστοῦν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου μου. ("Ε ν α τ ο ν) Εἰς τοὺς κατωτέρω μνημονευομένους χαρίζω δσα ἡθελον εὐρεθῆ νὰ μοῦ χρεωστοῦν ἐν καιρῷ τοῦ θανάτου μου ἃν τὰ

χρέη των προέρχωνται πρὶν τῆς συντάξεως τῆς παρούσης μου, ήτοι εἰς τοὺς ἔχης ὄφειλέτας μου Παναγιώτην Ὀρέστην, Νικόλαον Μπόρτζην κατοίκους Καλαμῶν, Σωτήριον Μπακετέαν εἰς Κάμπον, Νικόλαον Καλογερόπουλον ἐκ Λιγουδίστης, Γεώργιον Γιδιαύκον ἐκ Τζίμοβας ἡ Ἀρεούπολιν, Δημήτριον Κουσουλάκον ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου Καλόγηρων Καπόταν καὶ Δημήτριον Γκότζην ὄφειλομένας δι' ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Γεώργιον Γιαννόπουλον καὶ Βασίλειον Κρεμμύδαν μὲν ἀπόφασιν τοῦ Εἰρηνοδικείου, Ἡλία Ζημιτέλην ἀπὸ Ἀρεοχώρι, Ἀθανάσιον Ζανθάκην Δημήτριον Λιμπρόπουλον κάτοικους εἰς Ἀσπρόχωμα, Παναγιώτην Ρουσσόπουλον ἐκ τοῦ Δήμου Θουρίας, Βασίλειον Πάνου ἡ Βελισσάρην πρώην ὑπηρέτην μου Κων/νον Κοτζίκον ἐκ Καλαμῶν, Ἀριστείδην Παπαδημητρίου ἀπὸ Βεζαγα, Παῦλον Μουζακόπουλον ἐκ Καλαμῶν, Ἀλέξανδρον Γαρίδην καὶ Παναγιώτην Μελιγαλιώτην ἐκ Καλαμῶν, Ἀναστάσιον Ἀντωνόπουλον καὶ Ἀθανάσιον Ζεζόπουλον ἐκ τοῦ Δήμου Οίχαλίας ἡ Ἀνδανείας, Χρίστον Οικονομίδην ἀπὸ Δεσίλα, Ἀθανάσιον Γεωργακόπουλον καὶ Πέτρον Καλαμπόκην ἀπὸ Οίχαλίαν ἡ Ἀνδανείαν, Παῦλον Μανωύσον ἐκ τοῦ Δήμου Καλαμῶν, Παναγιώτην Κουτζούκον ἐκ Μικρομάκης, Πέτρον Ἀνδρουτζόπουλον ἀπὸ Οίχαλίαν ἡ Ἀνδανείαν, Κωνσταντή Κεφαλωνίτην ἀπὸ Χαϊκάλι ἡ Φιλιππάκη, Ἀριστόδημον Πατριαρχέαν ἀπὸ Καλάμι, Γαλάνην Μαλικούρτην ἀπὸ Σπερχογείαν, Παναγιώτην Τζούκαλην καὶ Χρήστον Σκούραν ἀπὸ Σπερχογείαν, ήτοι τὰ ὄφειλόμενα ἀπὸ τοὺς δύο τούτους Παναγιώτην Τζούκαλην καὶ Χρήστον Σκούραν ἀλληλεγγύως, τὸ δὲ χωριστὸν χρέος τοῦ Χρίστου Σκούρα δὲν τὸ χαρίζω καὶ νὰ τὸ πληρώσῃ, χαρίζω πρὸς τούτοις εἰς τοὺς ἔχης τὰ χρέη των· ήτοι τοῦ Ἰωάννου Μαρκέα ἀπὸ Κάμπον Γιαννοῦς Κανελλάκενας ἀπὸ Κάμπον Παναγιώτην Ρεμποῦ ἐκ Καλαμῶν, Γεώργιον Δ. Μπακέαν ἀπὸ Ἀραβας, Ἰωάννην Ἀνδρουτζόπουλον ἀπὸ Αλητσέλεπτί τῆς Οίχαλίας Ἀναστάσην Δ. Γρίβαν ἀπὸ Βεζαγα, Ἀλέξανδρον Ρουσσέαν ἀπὸ Ὀροβαν Εύσταθιον Νικητᾶκον ἐκ Θουρίας Πανάγιον Περρωτῆν ἀπὸ Σπερχογείαν, Δημήτριον Φίσκελην ἀπὸ Βεζαγα, Διονύσιον Βαρελόπουλον ἐκ Καλαμῶν, Ἀναστάσιον Μαρκόπουλον ἐκ Μικρομάνης, Στασινύν Κατζασύνην ἀπὸ Καλάμας, Παπαδημήτριον Γρίβων ἀπὸ Βεζαγα, Βασίλειον Βεργόπουλον ἀπὸ Δελίμεμι, Δημήτριον Β. Γρίβων ἀπὸ Βεζαγα, Θεόδωρον Μπουσλάνην ἀπὸ Ναζήρι, Ἰωάννην Βορδούλακην ἀπὸ Καλάμας, Χριστόδουλον Δίζην ἀπὸ Γιαννιτσανίκα, Μιχαὴλ Κατσιβαρδῆν ἐκ Καλαμῶν, Νικόλαον Ἀποστόλην ἐκ Γιαννιτσανίκων, Γεώργιον Τατζαρόλην πρότερον Καλαμῶν, Νικόλαον καὶ Πότην ἀδελφούς Μπασάκιδες κατοίκους εἰς Κάμπον, Ἀνδρέαν Μπασάκον κάτοικον εἰς Κάμπον, Πότην Γ. Μπασάκον κάτοικον εἰς Κάμπον, Παναγιώτην Γιαννέαν κάτοικον Κάμπου, Σωτήριον Μπασακίδην κάτοικον Κάμπου. Οἱ ἑκτελεσταὶ τῆς διαθήκης μου θέλει

άναγνωρίσωσι πάσσαν χάριν, ήν έγώ αύτός ἕκαμον ἢ θὰ κάμω, Ισχυράν. "Έχωσι δὲ τὸ δικαίωμα καὶ οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης μου νὰ ἔλθωσιν εἰς συγκατάβασιν πρὸς τοὺς διαφόρους ὄφειλέτας μου, ἃν δύμολογουμένως εἴναι ἐνδεῖς καὶ ἢν τις ἡ τινὲς ἔξ αὐτῶν εἴναι ἐντελῶς ἀποροι καὶ ἔχωσι βάρη οἰκογενειακά θέλει διαγραφοῦν τὰ χρέη ταῦτα ὅταν ἡ πλειοψηφία τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης μου τὸ ἀποφασίσει ἑγγράφως. (Δέκατον) "Ἐκτὸς τῶν μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τὰς ὅποιας ἀνωτέρω διέθεσα ἔχω ἀκόμη τριάκοντα ἄλλας μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, αἱ ὅποιαι καθώς καὶ ὅλη ἡ ἀκίνητος περιουσία μου διατάττω νὰ μείνουν ἀναπαλλοτρίωτα εἰς αἰῶνα τὸν ἀπαντα καὶ μόνον τοῦ μερίσματος αὐτῶν νὰ γίνεται χρῆσις κατὰ τὴν ἀκόλουθων τάξιν : ἐν πρώτοις θέλω καὶ προσδιορίζω τὸ ἐκ τῶν μετοχῶν τούτων μέρισμα νὰ χρησιμεύσῃ διὰ νὰ μεταφερθῇ τὸ ὄνδωρ ἀπὸ Σέλιτζαν εἰς Ἀλμυρὸν καὶ νὰ κατασκευασθῇ μία προκυμαία εἰς Ἀλμυρὸν μάκρους εἴκοσι πέντε γαλλικά μέτρα καὶ πλάτους τέσσαρα γαλλικά μέτρα, ἐάν συνάμα ἐπιβληθῇ κατὰ νόμον φόρος προκυμαίας καὶ ὁ φόρος αὐτὸς χρησιμεύσῃ πρὸς τὴν κατασκευὴν αὐτῆς ταύτης τῆς προκυμαίας, ἀφοῦ δὲ τὰ δύο αὐτὰ ἔργα ἀποπερατωθοῦν τὸ ἐκ τῶν μετοχῶν αὐτῶν μέρισμα θέλει προσαυξήσει τῶν μὲν δέκα μετοχῶν μου τῶν ὑπ' ἀριθμὸν δέκα πέντε χιλιάδες πεντήκοντα δύο ἔως δέκα πέντε χιλιάδες ἑξήκοντα ἔν, τὰς προσόδους τοῦ ἐν Κάμπῳ συσταινομένου σχολείου, τοῦ ὅποίου νὰ θεωροῦνται ἰδιοκτησία ἀναφαίρετος, αἱ δέκα αὗται μετοχαί. Τῶν δὲ λοιπῶν εἴκοσιν Μετοχῶν μου εἰς τὴν αὐτὴν Τράπεζαν ὑπ' ἀριθμὸν δέκα πέντε χιλιάδες ἑξήκοντα δύο ἔως δέκα πέντε χιλιάδες δύγδοικοντα ἔν τὰς προσόδους τοῦ ἐν Καλάμαις Πτωχοκομείου, περὶ οὐ διατάσσω κατωτέρω, τοῦ ὅποίου νὰ θεωροῦνται ἰδιοκτησία ἀναφαίρετος ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ ἀναπαλλοτριώτου τῶν μετοχῶν μου αὐτῶν τόσον τοῦ Σχολείου καθώς καὶ τοῦ Πτωχοκομείου. (ἐν δέκατον) "Αν Ἰσως ζῶν ἔγώ ἀξιωθῶ νὰ κάμω τὴν μεταφοράν τοῦ ὄνδρος εἰς Ἀλμυρὸν τότε τὰ μερίσματα τῶν τριάκοντα ὡς ἀνω μετοχῶν μου θέλει χρησιμεύσουν μόνον διὰ τὴν προκυμαίαν Ἀλμυροῦ, ἀλλὰ διὰ τὴν προκυμαίαν αὐτὴν δὲν ἐννοῶ νὰ δοθῶσι μερίσματα κατ' ἀνώτατον ὄρον εἰμὴ τεσσάρων ἑτῶν δι' αὐτὸ τὸ ἔργον τῆς προκυμαίας. 'Εκ τῶν τριάκοντα αὐτῶν μετοχῶν μου καὶ ἐν ἐλλείψῃ χρηματικόν τι πισσὸν διὰ τὴν τελείωσίν του, αὐτὸ θέλει ληφθῆ ἀπὸ τὸν ἐπιβληθησόμενον φόρον προκυμαίας ἢ ἀπὸ συνδρομάς ἀλλων. (δωδέκατον) Μετά τὴν ἀφαίρεσιν ὅλων ὅσα κατὰ τὰ προηγουμένων ; ἐκτείνεται, ἡ λοιπὴ ἀκίνητος περιουσία μου συνισταμένη ἀπὸ τὸ κατάστημα ὅπου ὑπάρχουν σήμερον αἱ φυλακαί, μεθ' ὅλων τῶν παρακολουθημάτων καὶ ὅλης τῆς περιοχῆς μανδρογυρισμένου γύρωθεν καὶ μὲ τὴν Ἐκκλησίαν ὁ Ἀγιος Θεόδωρος ἐκτὸς τοῦ τοιχίσματος κειμένου ἐντὸς τῶν Καλαμῶν ὑπὸ τὸ Φρούριον συνορεύο-

μενον γύρωθεν μὲ δρόμους μὲ Φιλιππίνας, μὲ Δημητρίου Πετράκου, μὲ 'Ασή-κενας καὶ μὲ 'Ιωάννην 'Αλεξόπουλον ἀπὸ μίαν οἰκίαν ἀνώγειον δίπατον κειμένην ἐντὸς τῶν Καλαμῶν παρὰ τοὺς Ἀγίους Ταξιάρχας συνορευομένην γύρωθεν μὲ δρόμον μὲ Μιχαλακέων, μὲ Λυμπερίου Μπενάκη καὶ μὲ Θεοδώ-ρου 'Ανδρειάδη ἀπὸ δύο συνεχόμενα ἔργαστήρια ἀνώγεια κείμενα ἐντὸς τῶν Καλαμῶν παρὰ τοῖς Ἀγίοις Ταξιάρχαις συνορευόμενα κατ' ἀνατολὰς μὲ τόπον στενὸν Μπενάκιδων ἡ Σαράβα, δυσμάς μὲ δρόμον δημόσιον, ἄρκτον μὲ Βασιλείου Κορφιωτάκη καὶ Σαράβα καὶ μεσημβρίαν μὲ Βασιλείου Κορ-φιωτάκη, μίαν ἀποθήκην ἀσκεπῆ τῇδη κειμένην ἐντὸς τῶν Καλαμῶν, ἐπίστης παρὰ τοῖς Ἀγίοις Ταξιάρχαις συνορευομένην κατ' ἀνατολὰς μὲ Τζίρμπου καὶ Καρέλια, δυσμάς μὲ στενὸν τόπον Σαράβα ἡ Μπενάκιδων, ἄρκτον μὲ κληρονόμων Παναγιώτου Συντοίχου καὶ μεσημβρίαν μὲ οἰκόπεδον Μπενά-κιδων καὶ ἔξ συνεχομένας ἀποθήκας κειμένας ἐντὸς τῶν Καλαμῶν κατὰ τὸν πτοαμὸν συνορευομένων κατ' ἀνατολὰς δυσμάς καὶ μεσημβρίαν μὲ δρό-μους καὶ πρὸς ἄρκτον μέ οἰκόπεδα Δημητρίου Παπαδοπούλου καὶ Νι-κολάου Πουλοπούλου κειμένων ἀπάντων ἐντὸς τῶν Καλαμῶν καὶ ὅσα ἀλλα ἀκόμη ἀποκτήσω καὶ ὅση κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία μου ἥθελεν εὐρεθῆ ἐν καιρῷ τοῦ θανάτου μου θέλω καὶ προσδιορίζω νὰ χρησι-μεύστη πρὸς σύστασιν Πτωχοκομείου ἐν τῇ πόλει Καλαμῶν ὡς διατήρησιν αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ἀμετάτρεπτον δρον νὰ γίνεται χρῆσις τῶν εἰσοδημάτων τῆς περιουσίας μου ταύτης ἐφ' δσον ὑπάρχουν τὰ μέσα καὶ οἱ πόροι αὐ-τῶν, ἡ σύστασις, ὁ ἐσωτερικὸς κανονισμὸς καὶ ὁ διορισμὸς τοῦ πρὸς διοί-κησιν αὐτοῦ, ἀδελφάτου, ἀφίνεται εἰς τοὺς ἐκτελεστὰς τῆς διαθήκης μου καθὼς καὶ ὁ χρόνος τῆς συστάσεως του νὰ μὴν βραδύνη πλέον τῶν τεσσά-ρων ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου μου. Σκοπός μου συσταίνοντας τὸ πτωχομείον τοῦτο είναι, ὥστε οἱ ὁμολογουμένως πτωχοί, οἵτινες ἔξ αιτίας σωματικῶν ἐλλείψεων καὶ δυνάμεων καὶ βαθέος γήρατος δὲν ἔχω-σιν οὕτε είναι εἰς κατάστασιν νὰ πορισθῶσι τὰ πρὸς ζωάρκειαν αὐτῶν νὰ εύρισκουν καταφύγιον ἀπαραλλάκτως δπως τοῦτο γίνεται ἐν τῇ ἐν 'Αθή-ναις ὑπαρχούσῃ Φιλελεήμονι 'Εταιρία. Συνιστῶ δθεν θερμῶς εἰς τοὺς ἐκτε-λεστὰς τῆς διαθήκης μου νὰ ἐπιτηρῶσιν ἀκριβῶς εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν δρων τούτων ἵνα μὴ τὸ Πτωχοκομείον μετατραπῆ εἰς τροφεῖον ἀργίας καὶ οὕτως ἀντὶ νὰ βοηθῶνται οἱ ἀξιοὶ ἐλέους ἐνθαρρύνεται ἡ ὀκνηρία καὶ φυγοπονία. Μέχρις οὖ συσταθῆ τὸ Πτωχοκομείον τὰ εἰσοδήματα τῆς περι-ουσίας μου, τὴν ὅποιαν προσδιώρισα δι' αὐτὸ θέλουν κατατίθεσθαι εἰς τὴν 'Εθνικήν Τράπεζαν ἐντόκως ὡς καὶ τὰ εἰσοδήματα τ' ἀνήκοντα εἰς τὸ ἐν Κάμπῳ σχολεῖον, ἀν δὲν ἥθελεν εἰσθαι συστημένων ἐν καιρῷ τοῦ θανάτου μου, ὡσαύτως τὰ περισσεύματα τῶν καταστημάτων αὐτῶν ἥτοι τοῦ σχο-λείου καὶ Πτωχοκομείου ἔξ ὀλης τῆς περιουσίας ἐκάστου νὰ είναι κατατε-

θειμένα εις τὴν Τράπεζαν ἐντόκωσ. (Δέκατον τρίτον) Τὴν πρὸς τὸν Δῆμον Καλαμῶν δὶ' ἀναφορᾶς μου γενομένην δωρεὰν πρὸς σύστασιν Νοσοκομείου θεωρῶ μὴ συντελεσθεῖσαν νομίμως καὶ ἀνακεκλειμένην, διότι προκειμένου νὰ συνταχθῇ τὸ περὶ τῆς δωρεᾶς συμβόλαιον δὲν ἔδεχθησαν νὰ προστεθῇ ὡς ἔξαγεται ὁ δρός τοῦ νὰ ἐπανέρχεται! εἰς ἐμὲ ἥ τοὺς κληρονόμους μου ἥ δωρεά, ἐν ἥ περιπτώσει τὸ Νοσοκομεῖον δὲν πραγματοποιηθῇ ἥ πραγματοποιηθὲν διαλυθῇ μετά τίνα χρόνον, ἐὰν μὲ δλον τοῦτο ὁ Δῆμος Καλαμῶν ὑπὸ τὸν δρον τοῦτον καὶ τοὺς λοιποὺς ἐν τῇ κοινοποιηθείσῃ πράξει τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Καλαμῶν ἐμπεριεχομένους συναινῇ ν' ἀποδεχθῇ τὴν δωρεὰν δύνανται οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης μου, ἃν τὸ κρίνωσι καλὸν, νὰ συνομολογήσωσι συμβολαιογραφικῶς τὴν δωρεὰν ὡς νὰ ἐλάμβανον ἔγω αὐτὸς μέρος εἰς τὸ συμβόλαιον καὶ μάλιστα καὶ νὰ ἐπαυξήσωσι τὴν δωρεὰν ταύτην ἐκ τῆς διὰ τὴν σύστασιν τοῦ Πτωχοκομείου προσδιοριζομένης περιουσίας μηδένα περιορισμὸν ἔχοντες κατὰ τοῦτο, ἀλλὰ μόνον ἀποβλέποντες εἰς τὸ πῶς δύνανται νὰ χρησιμεύσῃ ἥ περιουσία αὗτη κάλλιον ὑπὲρ τῶν πτωχῶν ἐκείνων πλασμάτων, τὰ ὅποια ἥ φύσις καὶ ἥ τύχη κατέστησεν ἀξια ἐλέους. (Δέκατον τέταρτον) Ἐκτελεστὰς τῆς παρούσης μου διαθήκης ὄνομάζω καὶ διορίζω τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς Μεσσηνίας καὶ Οἰτύλου, τὸν Δημήτριον Σαράβαν κάτσικον Καλαμῶν διαμένοντα εἰς Ἀθήνας, Κωνσταντίνον Σκλαβέαν, Δημήτριον Σκλαβέαν, Γεώργιον Χρυσοσπάθην, Νικόλαον Σκιᾶν, Γεώργιον Δ. Μελλισουργὸν, Παναγιώτην Γ. Κατζίρην, Ἰωάννην Σαλαμανὸν, Θεόδωρον Μαρκόπουλον, Κων/νον Κουτσομήτόπουλον καὶ Παναγιώτην Κορυζόπουλον κατοίκους Καλαμῶν, Ἀλέξανδρον Ἀλεξανδράκην κάτοικον Κάμπου, οὗτοι θέλουν παραλάβει τὴν περιουσίαν μου καὶ διαχειρισθῇ αὐτὴν κατὰ τὰ προδιατεταγμένα. Αὔτοι θέλουν ἀποδώσει εἰς τοὺς διαφόρους κληροδόχους τὰ εἰς αὐτοὺς καταλειπόμενα κληροδοτήματα, αὐτοὶ ἐν ἀνάγκῃ θέλουν παρίστασθαι ἐν Δικαστηρίοις καὶ ὑπερασπίζεσθαι τὰ δικαιώματά μου κατὰ παντὸς, ὅστις ἦθελεν ἀξιοῖ δικαιώματα ἐπὶ τῆς περιουσίας μου ἥ δὲν ἦθελεν ἐκπληροῦ τὰς ὑποχρεώσεις του, αὐτοὶ θέλουν κινῆ πᾶσαν κατὰ τρίτων ἀγωγὴν. "Αν προκύψῃ μεταξὺ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης μου διχογνωμία, ἐννοεῖται ὅτι ἥ ψῆφος τῶν πλειόνων θέλει ὑπερισχύσει καὶ ἀν τις ἐκ τῶν ἀνω δὲν θελήσει νὰ λάβῃ μέρος ὡς ἐκτελεστής τῆς διαθήκης μου οἱ λοιποὶ, οἱ μένοντες, θέλει ἀποφασίσουν κατὰ πλειοψηφίαν. Τ' ἀφορῶντα τὸ ἐν Κάμπῳ σχολείον θέλουν ἐνεργεῖσθαι ἀποκλειστικῶς ἀπὸ μόνοι των: 1) Ἐπίσκοπος Οἰτύλου, 2) Ἀλεξανδράκης Ἀλέξανδρος καὶ 3) Δημήτριος Σαράβας, προσλαμβάνοντες καὶ τοὺς κυρίους Γεώργιον Κατηφόρην καὶ Πέτρον Κουτήφαρην κατοίκους Μάλτας Ἀβίας. "Οταν δὲριθμὸς τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης μου περιορισθῇ ἐνεκεν θανάτου ἥ μὴ ἀποδοχῆς τῶν

διορισθέντων μέχρι πέντε μόνον προσώπων τότε μετά τὴν ἀποβίωσιν τῶν ἐναπομεινόντων πέντε ἡ ἔξ θέλει ἔρχονται εἰς ἀναπλήρωσιν αὐτῶν ὁ Πρόεδρος τῶν ἐν Καλάμαις Πρωτοδικῶν, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Καλαμῶν, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Καλαμῶν καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἀρβίσ, διορίζω νὰ ἔρχωνται εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν ἀποβιωσάντων μελῶν τῶν ἑκτελεστῶν τῆς διαθήκης μου, καθ' ἥν ἐσημειώθησαν ἀνωτέρω σειράν εἰς τρόπον, ὡστε ἀπάντων ἑκλιπόντων τῶν ἥδη διορισθέντων ἑκτελεστῶν τῆς διαθήκης μου, ἑκτελεσταὶ τῆς διαθήκης μου πάντοτε θά είναι οἱ κατὰ καιρούς Ἀρχιερεῖς Μεσσηνίας καὶ Οἰτύλου καὶ οἱ κατὰ καιρὸν Πρόεδροι, τοὺς ὅποιους ἀνωτέρω ἀναφέρω. Οἱ ἑκτελεσταὶ τῆς διοιθήκης μου θέλει διατελοῦν ὡς πρὸς τὴν διαχείρισίν των ὑπὸ τὴν νόμιμον ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς Ἀρχῆς, πᾶσα δέ ἐνέργεια αὐτῶν μὴ σύμφωνος μὲ δσα διέταξα θέλω νὰ θεωρεῖται ἀκυρος καὶ μὴ οὖσα εἰς αἰῶνα τὸν ἀπαντα. (Δέκατον πέμπτον) Εἰς τοὺς ἑκτελεστὰς τῆς διαθήκης μου δίδω ἐντολὴν νὰ φροντίσωσι περὶ μεταφορᾶς ὑδατος εἰς τὴν πόλιν Καλαμῶν κάμνοντες χρῆσιν ἐκ τῶν διὰ τὸ Πτωχοκομεῖον προσδιοριζομένων εἰσοδημάτων μου. (Δέκατον ἕκτον) Ἀκυρώνω τὴν ἀπὸ πρώτης Δεκεμβρίου χῖλια ὀκτακόσια ἔξηκοντα ἔξ διαθήκην μου συντεταγμένην εἰς τοῦτο τὸ συμβολαιογραφεῖον καὶ τὴν ἀπὸ εἴκοσι πέντε Φεβρουαρίου χῖλια ὀκτακόσια ἔξηκοντα πέντε μυστικὴν διαθήκην μου γενομένην ὑπὸ τοῦ Συμβολαιογράφου Καλαμῶν Πανάγου Λ. Στραβοσκιάδη καὶ παρακατατεθειμένην εἰς τὸ Συμβολαιογραφεῖον τοῦ ἐνταῦθα Συμβολαιογράφου Ἰωάννου Σταθοπούλου· ἀκυρώνω ἐπίστης τὴν ἀπὸ δέκα ἔξ Δεκεμβρίου χῖλια ὀκτακόσια ἔξηκοντα ὀκτὼ δημοσίαν διαθήκην μου γενομένην ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Καλαμῶν Πανάγου Λ. Στραβοσκιάδου. "Αν τις πλεονεξίᾳ κινούμενος θελήσῃ ν' ἀκυρώσῃ τὴν παροῦσαν μου διαθήκην καὶ νὰ ματαιώσῃ τοὺς ἀγαθοεργούς σκοπούς μου, εἰς τοὺς ὅποιους ἐπροσδιώρισα τὴν περιουσίαν μου νὰ ἔχῃ τὴν κατάραν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ δώσῃ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, εἰς περίστασιν δὲ, καθ' ἥν ἀκυρωθῇ ἡ παροῦσα διαθήκη μου θέλω καὶ διορίζω, ὡστε ἡ παροῦσα νὰ ισχύσῃ ὡς κωδείκελος καὶ ἔκαστος νὰ λάβῃ ὡς κληροδότημα πᾶν ὅ, τι διὰ τῆς παρούσης ἀφίνεται λόγῳ κληρονομίας καὶ κληροδοσίας ἡ νὰ θεωρῆται ἡ εἰς ἔκαστον ἀφιεμένη περιουσία ὡς αἵτια θανάτου δωρεά, ἀν δημως οὔτε τοῦτο δὲν κριθῇ ἀπὸ τὰ ἀρμόδια Δικαστήρια, τὰ ὅποια παρακαλῶ νὰ σεβασθοῦν τὰς διατάξεις μου τότε θέλω ν' ἀναλάβῃ τὴν ισχύν της ἡ ἄνω ἀκυρωθεῖσα τελευταία διαθήκη μου καὶ ἀν αὐτὴ ἀκυρωθῇ θέλω νὰ ισχύσῃ ἡ πρὸ αὐτῆς καὶ ἀν οὐδ' αὐτῇ θεωρηθῇ ισχυρὰ θέλω νὰ ἀναλάβῃ τὸ κύρος καὶ τὴν ισχὺν ἡ τοῦ ἔτους χίλια ὀκτακόσια ἔξηκοντα πέντε μνημονευθεῖσα ἀνωτέρω. (Δέκατον ἔβδομον)

μον) Παραγγέλλω ώστε οἱ ἐκτέλεσται τῆς διαθήκης μου νὰ κάμνωσιν ἑτησίως ἐν Καλάμαις μίαν 'Αρχιερατικὴν λειτουργίαν δι' ἔξόδων τοῦ ἐν Καλάμαις Πτωχοκομείου κατὰ τὴν ἕορτὴν τῆς Ὑπαπαντῆς, ἵνα μνημονεύωνται τὰ δινόματα τῶν γοινέων μου κοι συγγενῶν μου Βασιλείου, Ἀναστασούλας Πλαναγιώτου, Δεσποινούλας, Πλαναγιώτου, Δημητρίου, Ἐλένης, Δημητρίου, Μαρίας, Ἰωσήφ καὶ τὸ ἴδιον μου ὀνομάτως παραγγέλλω νὰ γίνεται μία ἑτέρα ἀρχιερατικὴ λειτουργία ἑτησίως τοῦ 'Αγίου Σπυρίδωνος εἰς Κάμπον δι' ἔξόδων τοῦ ἐν Κάμπῳ Σχολείου καὶ νὰ μνημονεύωνται τὰ αὐτὰ δινόματα, οἱ λοιποὶ κληρονόμοι μου θέλει κάμη ἔκαστος δι, τι προαιρεῖται πρὸς ψυχικὴν σωτηρίαν ἐμοῦ καὶ τῶν μνημονεύθεντων δινομάτων.

Τελειώσαντος τοῦ διαθέτου τῶν διατάξεών του τὸν ἡρώτησα ἃν ἔχῃ δλλο τι νὰ προσθέσῃ καὶ μοι εἴπεν δχι· τοῦ ὑπενθύμισα νὰ ἀφίσῃ ἐλεημοσύνην εἰς φιλανθρωπικὰ καταστήματα ἢ συνδρομὴν διὰ τὸν καταρτισμὸν Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ μοι εἴπεν δχι· Ἐπειτα ἐπροσκάλεσα τὴν προσοχὴν τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς παρούσης, τὴν ὅποιαν καὶ ἀνέγνωσα εἰς αὐτοὺς εὐκρινῶς καὶ μεγαλοφώνως, οἱ δὲ μάρτυρες πρὶν τὴν ὑπογράψωσι τὴν παρετήρησαν καὶ τὴν ἀνέγνωσαν ἀπαντες ὁμοῦ καὶ ἰδίᾳ ἔκαστος, βεβαιώσαντες δτι ὅσα ἐγράφησαν ἐν τῇ παρούσῃ εἰναι αὐτὰ ταῦτα, τὰ ὅποια ὁ διαθέτης διέταξεν. Εἰς πίστωσιν συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπεγράφη ἰδιοχέρως ἀπὸ τὸν Σιαθέτην, τοὺς μάρτυρας καὶ ἐμὲ τὸν Συμβολαιογράφον. Ἐγένετο ἐν Καλάμαις τὴν δεκάτην ἐνάτην Ὁκτωβρίου τῆμέρων Δευτέρων καὶ ὥραν ἐνάτην μετὰ μεσημβρίαν ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ κατοικίᾳ τοῦ Σπύρου Ἀλεξανδράκη ὑπαγομένη εἰς τὴν ἐνορίαν τοῦ 'Αγίου Νικολάου τοῦ Φλαρίου ἐν ἔτει χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ ἑβδομηκοστῷ.

Σπῦρος Ἀλεξανδράκης

Β. Καππετανάκης—Α. Τσαρμπόπουλος—Δημ. Θ. Μαραβᾶς

Ο Συμβολαιογράφος Καλαμῶν (Τ.Σ.) Π. Λ. Στραβοσκιάδης.

Οὕτω διετύπωσε τὴν τελευταίαν αὐτοῦ θέλησιν δ Σπυρίδων Ἀλεξανδράκης.

15. Ὁ θάνατος τοῦ Σπυρίδωνος Ἀλεξανδράκη

Τέσσαρας μῆνας βραδύτερον, τὴν πρωίαν τῆς 17ης Φεβρουαρίου 1871, δ Σπυρίδων Ἀλεξανδράκης παρέδιδεν εἰς χειρας τοῦ Θεοῦ ἡρέμα τὸ πνεῦμα. Ἡτο 64 ἐτῶν. Εἰς τὸν θάνατον προώρως τὸν εἶχεν ὀδηγήσει ἡ ἀνεπάρκεια τῆς μητροειδοῦς του βαλβίδος. Ὁλίγον πρὶν ἡ ἐκπνεύση ἐπιδεικνύων εἰς τὸν προσωπικὸν του ιατρὸν Γ. Χρυσοσπάθην τὴν διαθήκην του εἶπεν: «Ἴδους δούραιός καὶ ἡ γῆ. Σοῦ παραδίδω τὴν περιουσίαν μου καὶ φρόντισε νὰ μὴ χαθῆ». Καὶ δοντως δ Γ. Χρυσοσπάθης ἀνεδείχθη ἔξοχος τῆς

Αλεξανδρακείου περιουσίας οίκονόμος.

Κατώδυνος καὶ βαρυαλγοῦσα ἡ κοινωνία τῆς Καλαμάτας συνώδευσε μέχρι τῆς τελευταίας; κατοικίας τὸν νεκρὸν τοῦ μεγάλου ἀνθρωπιστοῦ.

Ἐτάφη εἰς τὴν Ἱεράν Μονήν τῶν Κελογραιῶν τῆς πόλεως. Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ τελευταία του ἐπιθυμία. "Ηδη μέχρι τῆς σήμερον ὑπάρχει, εἰς τὰ δεξιά παρὰ τὴν εῖσοδον τῆς Μονῆς, ἡ μαρμαρίνη πλάξη ἡ ἐναποτεθεῖσα ἐπὶ τοῦ τάφου του, ἐφ' ἣς εύρισκονται κεχαραγμένα τὰ ἀκόλουθα:

«Σπυρίδων Ἀλεξανδράκης, γεννηθεὶς εἰς χωρίον Κάμπου ἐπαρχίας Οίτυλου τῷ 1808, τελευτήσας εἰς Καλάμας τὴν 17 Φεβρουαρίου 1871».

Καὶ αὐτῆς τῆς ἐπιγραφῆς τὸ «1808» εἶναι λανθασμένον, δοθέντος ὅτι ὡς ἐλέχθη ὁ Ἀλεξανδράκης ἐγενήθη τῷ 1807.

16. Ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν ἐπερχομένων

Παρῆλθον ἔκτοτε τρεῖς περίπου γενεαὶ μέχρι τῆς ἴδικῆς μας. Ἡ μεγάλη προσφορὰ τοῦ Ἀλεξανδράκη, ποικίλως ὀξιοποιηθεῖσα, προστήνεγκεν ἀνεκτιμήτους ὄντως ὑπηρεσίας πρὸς τὴν κοινωνίαν. Τὸ δονεματοῦ ἀστίμου Εὔεργέτου ἔλαβε μορφὴν θρύλου ἐν τῇ λαϊκῇ φαντασίᾳ καὶ θεωρεῖται ἥδη ἀπὸ τὰς χιλιάδας τῶν εὐηργετηθέντων ταύτοσημον πρὸς τὴν φιλανθρωπίαν.

Ἐν τούτοις ἐν χρέος τιμῆς μέγα, ἐναντὶ τῆς μνήμης τοῦ Εὔεργέτου, παρέμενεν ἔξακολουθητικῶς ἀνεκπλήρωτον ἐπὶ μακρὸν: ἡ προτομή του.

Ἐδὲ ησε πρὸς τοῦτο νὰ καταβληθῶσιν ἰκαναὶ προσπάθειαι. Τέλος, θείας Εύδοκιάς, ηγύτυχήσαμεν τὴν 25ην Ἰουλίου 1955, ἐν λαυπρᾶ ἐπισήμῳ τελετῇ, νὰ προβῶμεν εἰς τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς ταύτης, εὐρισκομένης ἔξωθι τοῦ φερωνύμου Νοσοκομείου ἐπὶ τῆς πλατείας "Υπαπαντῆς, ἐκφωνήσαντες ἐπ' εύκαιρίᾳ τὸν κάτωθι λόγον:

«Εἰσίν οἱ κατέλιπτον ὄνομα τοῦ ἐκδιηγήσασθαι ἐπαίνους. Καὶ εἰσίν ὧν οὐκ ἔστι μνημόσυνον καὶ ἀπώλοντο, ὡς οὐχ ὑπάρξαντες καὶ ἐγένοντο, ὡς οὐ γεγονότες. Ἄλλ' ἡ οὗτοι ἀνδρες ἐλέους, ὧν αἱ δικαιοσύναι οὐκ ἐπελήσθησαν» (Σειράχ μδ' 8–10).

»Αὐτὴν τὴν διαφορὰν τὴν μεγίστην ἐπισημαίνει λίαν προσφυῶς ὁ σοφὸς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης Σειράχ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀγοθῶν καὶ ἐναρέτων, ἀπὸ τῶν φαύλων καὶ ἴδιοτελῶν· ὅμφοτέροι ζεῦν καὶ κινοῦνται ὑπὸ τὸν αὐτὸν οὐρανὸν, ἐπὶ τῆς αὐτῆς γῆς καὶ ἐπ' ὅμφοτέρων ἐπιδιψιλεύεται ἡ πρόνοια καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' οἱ μὲν ὅγοθοι ἀντιλαμβάνονται τὸν Ἱερὸν καὶ αὐτόχρημα θεῖον προορισμὸν, τὸν ὅποιον ἔχουν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῆς καὶ σπεύδουν δι' ἔργων καὶ λόγων ὡς δένδρα πεφυτευμένα παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων νὰ δώσουν «τὸν καρπὸν αὐτῶν», οἱ δὲ

άρκοῦνται εἰς τὴν ἰκανοποίησιν τῶν ἀδυναμιῶν των, τῶν ἐνστίκτων των, δέν
ἐνδιαφέρονται εἰ μὴ διὰ τὸν ἑαυτόν των καὶ μόνον καὶ ὡς ἄκαρπα δένδρα
μένουν στεῖροι ἔργων καὶ ἀρετῶν. Διὰ τοῦτο ὅταν ὁ θάνατος, ὡς καθολικὸν
φαινόμενον καὶ συμβάν, δύνηγήσῃ ἀμφοτέρους εἰς τὸν τάφον, οἱ μὲν ἀγαθοὶ
«καταλείπουσιν ὄνομα τοῦ ἐκδιηγήσασθαι ἐπαίνους» τῶν δὲ φαύλων «οὐκ
ἔστι μημόσυνον καὶ ἀπώλοντο ὡς οὐχ ὑπάρξαντες καὶ ἔγενοντο ὡς οὐ γε-
γονότες».

Οἱ ἀγαθοὶ καὶ φιλεύσπαχνοι καὶ ἐλεήμονες ζοῦν καὶ μετὰ θάνατον
καὶ ἐπὶ γενεᾶς γενεῶν μημονεύονται μετὰ πολλῆς τῆς εὔγνωμοσύνης καὶ
τοῦ σεβασμοῦ καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν μετ' εὐλαβείας παρὰ πάντων μημο-
νεύομενον παραδίδεται ὑπὸ τῶν προγόνων εἰς τοὺς ἀπογόνους ὡς σύμβο-
λον Ἱερὸν καὶ ἀξιομίητον, διότι ἀκριβῶς τυγχάνουν «οὗτοι ἄνδρες ἐλέ-
ουσ, ὃν αἱ δικαιοσύναι οὐκ ἐπελήσθησαν», ἐνῷ οἱ κακοὶ ἀφανίζονται οὐδὲν
στημεῖον ὑπάρξεως καὶ διαβάσεως ἀφέντες καὶ δσάκις τὸ ὄνομα αὐτῶν μη-
μονεύεται γίνεται αἰτία ἀποστροφῆς καὶ περιφρονήσεως καὶ κατάρας, διότι
«ἀπώλοντο ὡς οὐχ ὑπάρξαντες καὶ ἔγενοντο ὡς οὐ γεγονότες».

‘Αλλ’ ὅμως δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ἔχεισαν μεταξὺ¹
ἔκεινων «οἱ κατέλιπον ὄνομα τοῦ ἐκδιηγήσασθαι ἐπαίνους, ὃν αἱ δικαιοσύ-
ναι οὐκ ἐπελήσθησαν» θέσιν κατέχει καὶ ὁ ὑφ’ ἡμῶν πάντων σήμερον τιμώ-
μενος ἀοιδιμος Σπυρίδων ‘Ἀλεξανδράκης, ὁ μέγας οὗτος τῆς Πατρίδος
εὐεργέτης, τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ ὄποίου μετ’ οὐ πολὺ
πρόκειται νὰ ἐπιτελέσωμεν.

Γόνος «Μανιάτικης» πτωχῆς μὲν, ἀλλ’ εὐσεβοῦς οἰκογενείας ἐκ Κάμ-
που Ἀβίας ὁ ἀοιδιμος Σπυρίδων καταγόμενος, εἰς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ
Ἐλασθε τὴν στοιχειώδη μέρφωσιν καὶ τὰ πρῶτα σπέρματα τῆς εὐσεβείας
καὶ τοῦ ἀλτρουσίσμοῦ παρὰ τῶν γονέων του· μὴ δυνάμενος ὅμως λόγῳ
τῆς διακατεχούστης αὐτὸν πενίας ὅπως ἐπιδοθῇ εἰς τὰ γράμματα ἡναγκάσθη
νὰ ἐργασθῇ καὶ οὕτως εἰς ἡλικίαν 14 ἑτῶν ἐγκαταλείπει τὴν ιδιαιτέραν αύ-
τοῦ Πατρίδα καὶ ἔρχεται εἰς Καλάμας, ἔνθα καὶ προσλαμβάνεται ὡς ὑπη-
ρέτης παρὰ τινὶ ἐμπόρῳ τῶν Καλαμῶν παρὰ τῷ ὄποιῷ ἐργάζεται ἐπ’ ἀρ-
κετὰ ἔτη. ‘Ο ζῆλος ὁ ἀκάματος, ἡ φιλεργία του, ἡ εύσυνειδησία καὶ καθ’
ὅλου τὸ ἥθος αὐτοῦ, ἐπισύρουν τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν
ἐκτίμησιν τοῦ προϊσταμένου αὐτοῦ, διστις τῷ ἐμπιστεύεται πρωστικῶς
τὰς πλείστας ἐκ τῶν ἔργασιῶν καὶ ἀρκούντως αὐτὸν ἐνισχύει.

‘Ο πλοῦτος καὶ ἡ εύμάρεια, ἥς δλίγον κατ’ δλίγον γίνεται κάτοχος
ὁ πτωχόποις ‘Ἀλεξανδράκης, δὲν διαφθείρουν, δὲν κατισχύουν αὐτοῦ, ἀλ-
λὰ μᾶλλον τὸν καθιστοῦν περισσότερον συντηρητικόν, τὴν οἰκονομίαν ἔχει
πάντοτε ὡς σύνθημα καὶ ἀκριβῶς τὸ πνεῦμα αὐτὸ τῆς οἰκονομίας καὶ ἡ
τιμιότης ἐπιτρέπουν εἰς αὐτὸν τὴν ἀπόκτησιν κεφαλαίων, ώστε μετὰ τὸν

θάνατον τοῦ προϊσταμένου του, ἀναλαμβάνει τὴν διαχείρισιν τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων ἐμπορικῶν ἔργασιῶν αὐτοῦ. "Ηδη ὡς ἔμπορος Καλαμῶν δὲ Σπυρίδων Ἀλεξανδράκης ἐπεκτείνει τὸν κύκλον τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν καὶ ἔργασιῶν καὶ περιέρχεται τὰς ἀκμαζούσας τότε ἐμπορικὰς πόλεις, Ἀλεξάνδρειαν, Σμύρνην, Κωνσταντινούπολιν, Μασσαλίαν κλπ. Ἡ ἔργασία, ἡ ἀνωτερότης τοῦ χαρακτῆρος, τὸ ἥθος καὶ ἡ τιμιότης εἶναι κεφάλαια μέγιστα καὶ τοῦτ' αὐτὸ δινεκτίμητα προσπορίζοντα εἰς αὐτὸν πλῆθος ἔργασιῶν καὶ κερδῶν καὶ οὕτω μετ' οὐ πολὺ δὲ Ἀλεξανδράκης καθίσταται κάτοχος μεγίστης περιουσίας κινητῆς καὶ ἀκινήτου ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν Καλαμῶν. Τῆς μεγίστης ὅμως ταύτης περιουσίας θεωρεῖ ἑαυτὸν οὐχὶ κάτοχον καὶ κυρίαρχον, ἀλλ' ἀπλῶς διαχειριστὴν καὶ οἰκουμένον. Ἀντηχοῦν εἰς τὰ ὃντα του εὔκρινῶς οἱ λόγοι οἱ τῆς Ἀγίας Γραφῆς, διτὶ δὲ Κύριος «ἐσκόρπισεν ἔδωκε τοῖς πένησι» καὶ Αὐτοῦ τὸ ὑψηλὸν παράδειγμα τὸν ἐμπνέει καὶ τὸν ποδηγετεῖ, ἀντιλαμβάνεται τὴν ματαιότητα τῶν ἐγκοσμίων ἀγαθῶν, τὸ πρόσκαιρον αὐτῶν καὶ διὰ τοῦτο πάσῃ δυνάμει προσπαθεῖ ν' ἀξιοποιήσῃ ταῦτα, διὸ καὶ τὰ θέτει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀγάπης, «τὸ ἐκείνου περίσσευμα» διατίθεται «εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα γένηται ἴσότης», ἐνισχύει ποικιλοτρόπως τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀσθενεῖς καὶ εἰς πᾶν ἔργον «εύποιίας» κατέχει πρωτοπόρον θέσιν. Οἱ Σπυρίδων Ἀλεξανδράκης εἶναι δὲ πατήρ τῶν πενήτων, δὲ συμπαραστάτης τῶν ὁρφανῶν, δὲ ἀντιλήπτωρ τῶν χηρῶν καὶ πάντα ταῦτα πράττει καθ' ὅλως χριστιανικὸν τρόπον ἄνευ ἐπιδεικτικῶν δηλ. ἐνεργειῶν, ἄνευ τυμπανοκρουσιῶν, ἀλλ' ἐν τῷ κρυπτῷ.

Πιστεύει, διτὶ δὲ τῆς ἀνίλεως τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος καὶ διὰ τοῦτο θέλει ν' ἀποκτήσῃ «βαλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς Οὐρανοῖς, ὃπου κλέπτης οὐκ ἔγγιζει, οὐδὲ σῆς διαφθείρει». Καὶ πράγματι, δύναται τις εἰπεῖν, ἐπιτυγχάνει τοῦτο δταν ἀναλογισθῆ τῶν εὐεργεισιῶν του τὸ πλῆθος, τῆς ἀγάπης του τὸν ὠκεανὸν. Ἀλλ' δὲ ἀοιδιμος εὐεργέτης γνωρίζει προσέτι καλῶς, διτὶ «Ἄπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἀποθανεῖν» καὶ θᾶττον δὲ βράδιον, ἀκολουθῶν καὶ ἐκείνος τὴν κοινὴν τῶν ἀνθρώπων πορείαν, θέλει ἔγκαταλείψη τὸν παρόντα βίον, πλὴν ὅμως φροντίζει, ὥστε καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ φιλάνθρωπος δρᾶσις του, διὰ τοῦτο διὰ τῆς διαθήκης του, ἥτις συντάσσεται ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του, διαθέτει ὀλόκληρον τὴν τεραστίαν περιουσίαν του δι' ἔργα κοινωφελῆ καὶ θεάρεστα, ἔργα τῷ δυνι τὸν ἀθάνατα, ἔργα εἰς πλείστους κοινωνικούς τομεῖς ἀναφέρομενα. Ἡ ίδιαιτέρα αὐτοῦ πατρίς, δὲ Κάμπος τῆς Ἀβίας, δικαίως ἐπισύρει πρώτη τὴν προσοχήν του καὶ δὲ μόρφωσις τῶν πατριωτῶν του ἀποτελεῖ τὴν πρώτην του ἐπιδίωξιν. Διὰ τοῦτο ζῶν ἀκόμη ιδρύει καὶ συντηρεῖ 'Ελληνικὸν Σχολεῖον διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν παι-

δων τῆς περιφερείας τοῦ Δήμου Ἀθίας καὶ διὰ τὴν συντήρησιν αὐτοῦ «ἴνα λειτουργήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἀπαντα» διαθέτει μετά θάνατον μέγα μέρος τῆς περιουσίας του. Οἱ όραματισμοί του καὶ αἱ ἐπιδιώξεις του εἰς τὸν τομέα αὐτὸν εἰναι μεγαλύτεραι καὶ διὰ τοῦτο παραγγέλλει, ὅπως οἱ διακρινόμενοι ἐπὶ ζήλῳ καὶ ἐπιμελείᾳ ἀριστεῖς μαθηταὶ μετὰ τὴν περάτωσιν τῶν μαθημάτων ἐν τῇ Ἑλληνικῷ τούτῳ Σχολείῳ ἐνισχύωνται καὶ προωθοῦνται εἰς τε τὸ Γυμνάσιον καὶ τὰς Πανεπιστημιακάς ἡ ἄλλας σχολάς πρὸς ἀρτίαν μόρφωσιν καὶ εἰδίκευσιν ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Ἐθνους καὶ τῆς ἐπιστήμης. Καὶ ἀναμφιβόλως ἡ μακαρία του ψυχὴ θ' ἀγάλλεται καὶ θὰ σκιρτᾶ βλέπουσα ἔξ Οὐρανῶν ἐπιστήμονας ἐπιφανεῖς, πανεπιστημιακούς διδασκάλους σοφούς καὶ ἄλλους διαπρεπεῖς τοῦ Ἐθνους ἡγέτας (οἱοι οἱ καθηγηταὶ Μέρμηγκας, Κουγέας, Λογοθέτης, Στρατηγὸς Βεντήρης κλπ.) νὰ τυγχάνουν ἔργα τῶν χειρῶν του.

Αλλὰ τὸ κύριον μέλημα—καὶ μετὰ θάνατον—τοῦ μεγάλου εὐεργέτου εἰναι ἡ ἐνίσχυσις τῶν πτωχῶν. Ἡ ἀδυναμία αὐτῶν ὅπως ἐργασθοῦν, λόγῳ γήρατος ἡ ἀσθενείας, ἡ οἰκτρά οἰκονομική των κατάστασις καὶ ἡ στέρησις τῶν ἀναγκαίων συγκλονίζει δλόκληρον τὴν εὐαίσθητον καὶ φιλάνθρωπον ψυχήν του καὶ δι' αὐτὸ τὸ πλεῖστον τῆς περιουσίας αὐτοῦ διαθέτει διὰ τὴν ἴδρυσιν Πτωχοκομείου. Παραθέτω δλόκληρον τὴν σχετικὴν περικοπὴν ἐκ τῆς Διαθήκης του ἔνθα σαφῶς καταφαίνεται καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἴδρυσεως : «Σκοπός μου, συσταίνοντος—λέγει—τὸ πτωχοκομεῖον τοῦτο εἰναι, ὥστε οἱ ὁμολογουμένως πτωχοὶ, οἵτινες ἔξ αἰτίας σωματικῶν ἐλλείψεων, ἀδυναμιῶν ἡ βαθυτάτου γήρατος δὲν ἔχουσιν οὔτε εἰναι εἰς κατάστασιν νὰ πορισθῶσι τὰ πρὸς ζωάρκειάν των, νὰ εύρισκωσι καταφύγιον ἀπαραλλάκτως ὅπως τοῦτο γίνεται ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις ὑπαρχούσῃ φιλελεήμονι ἐταιρείᾳ». Καὶ συνεχίζει «συνιστῶ διθεν θερμῶς εἰς τοὺς ἐκτελεστὰς τῆς διαθήκης μου νὰ ἐπιτηρῶσιν ἀκριβῶς εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν ὄρων τούτων, ἵνα μὴ τὸ πτωχοκομεῖον μετατραπῇ εἰς τροφεῖον τῆς ἀργίας καὶ οὕτως ἀντὶ νὰ βοηθῶνται οἱ δξιοι ἐλέους, ἐνθαρρύνεται ἡ ὀκνηρία καὶ ἡ φυγοπονία». Οἱ όραματισμοὶ τοῦ Σπυρίδωνος Ἀλεξανδράκη καὶ ἐν προκειμένῳ ἔλαβον σάρκα καὶ ὀστᾶ καὶ τὸ πτωχοκομεῖον ἐγένετο πραγματικότης, τὴνδρώθη καὶ ἐγένετο ἐν ἐκ τῶν καλλιτέρων τῆς Ἑλλάδος, ἀληθῆς καταφυγὴ τῶν δεινοὶ παθεύντων καὶ βακτηρία τοῦ γήρατος. Ἐν αὐτῷ διερχόμενοι τὴν δύσιν τοῦ βίου των πλείστοι ἐκ τῶν «ἀπομάχων τῆς ζωῆς», ἐντὸς τοῦ θερμοῦ καὶ κατὰ πάντα καλοῦ περιβάλλοντος μακαρίζουν τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου εὐεργέτου καὶ μυρίας ἀναπέμπουν προσευχάς, ὑπὲρ ἀναπταύσεως τῆς μακαρίας του ψυχῆς».

“Ἐν ἔτος βραδύτερον καὶ μία ἐτέρα προτομὴ τοῦ μεγάλου Εὐεργέ-

του ἀνεγείρετο. Τὴν φορὰν αὐτὴν ἔναντι τοῦ ὄμωνύμου Σχολείου, ἐν Κάμπῳ Ἀβίας. Τὴν ώραίαν πρωτοβουλίαν ἔσχεν ὁ ἐκ τῶν μονίμων Ἐκτελεστῶν Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Γεώργιος Ζουμπούλης. Τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς ἐν λόγῳ προτομῆς ἐγένοντο πανηγυρικῶς τὴν 19ην Αύγούστου 1956.

Οὕτω, διὰ τῶν δύο τούτων προτομῶν, ἐξεπληροῦτο ἐν μικρὸν μόνον μέρος ἐκ τοῦ μεγάλου χρέους τοῦ τόπου πρὸς τὸν Εὔεργέτην του.

‘Ο Σπυρίδων Ἀλεξανδράκης ἀναλώσας τὸν βίον εἰς ἔργα προόδου καὶ εὔποιίας καὶ διαθέσας ὅλόκληρον τὴν τεραστίαν περιουσίαν αὐτοῦ, χάριν τῶν ἀναγκῶν τῶν συνανθρώπων του, συνέδεσεν ἀρρήκτως τὸ ὄνομά του μὲ τὸν τόπον καὶ τὸ κατέστησαν ἐσταὶ ἀθάνατον, μνήμην μεγάλου Εὔεργέτου καταλιπὼν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς.